

Шалигіна І.В.

к.е.н., доцент кафедри фінансів

Сумського національного аграрного університету

Здоровцов Ю.О.

магістрант спеціальності

«Фінанси, банківська справа та страхування»

Сумського національного аграрного університету

**СУТНІСТЬ ТА УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ ДЕРЖАВНОГО
ПІДПРИЄМСТВА ЛІСОВОЇ ГАЛУЗІ
ESSENCE AND MANAGEMENT OF THE CAPITAL OF THE STATE
ENTERPRISE OF FORESTRY SPHERE**

Анотація. У статті визначена теоретична та практична сутність, характеристики та складові загального капіталу суб'єкту господарювання. Проведено оцінку власного та залученого капіталу ДАП «Конотопський агролісгосп» Сумської області, а також надані пропозиції щодо оцінки стану клієнтського капіталу. За результатами дослідження була розроблена та запропонована модель управління капіталом на державному підприємстві лісової галузі.

Ключові слова: капітал, власний капітал, залучений капітал, ринкова вартість підприємства, клієнтський капітал, модель управління капіталом підприємства.

Аннотация. В статье определена теоретическая и практическая сущность, характеристики и составляющие общего капитала субъекта хозяйствования. Проведена оценка собственного и привлеченного капитала ГАП «Конотопский агролесхоз» Сумской области, а также представлены предложения по клиентскому и инвестиционному капиталу. По результатам

исследования была разработана и предложена модель управления капиталом на государственном предприятии лесной отрасли.

Ключевые слова: капитал, собственный капитал, привлеченный капитал, клиентский капитал, рыночная стоимость предприятия, модель управления капиталом предприятия.

In article the theoretical and practical essence, characteristics and components of the general capital of the subject of managing is defined. The estimation of own and involved capital SJSE «Konotopsky agrarian forestry enterprise» Sumy area, and also offers under the client and investment capital are presented. By results of research the model of management by the capital at the state enterprise of wood branch has been developed and offered.

Key words: The capital, own capital, the involved capital, the client capital, market value of the enterprise, model of management of the enterprise capital.

Постановка проблеми. З історичного погляду, разом із розвитком суспільства постійно йшли дослідження щодо поняття капіталу, його сутності та управління ним. Дійсно, капітал приймає участь та при цьому впливає на процеси розподілу та перерозподілу, а також споживання матеріальних благ. Але ж з точки зору фінансового менеджменту, вважають, що капітал суб'єктів господарювання це загальна вартість засобів у грошовій, матеріальній і нематеріальній формах, вкладених у формування їх активів.

Особливості та сучасний стан економіки України потребують постійного зростання ефективності діяльності суб'єктів господарської діяльності де саме капітал є одним із основних її визначальних чинників. Від його раціонального формування, використання та ефективного управління саме на державному підприємстві буде залежати не тільки зростання його власного виробництва і отримання прибутку, а й збільшення ВВП та національного доходу всієї країни. Тому дослідження з даної теми є актуальними на нашу думку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Поняття терміну капітал суб'єкта господарювання були розглянуті такими вітчизняними й зарубіжними вченими, як: І.І. Агапова., В.Д. Базилевич, І. Т. Балабанов, Г.Н. Богачева, І.А.

Бланк, Є.Ф. Брігхем, Л.І. Катан, Р.С. Квасницька, С.М. Клименко, А.М. Поддєрьогін, В.О. Подольська, Ю.А. Стельмашук, О.О. Суярова, С. В. Юшко та ін. Механізмом оптимізації позикових та власних ресурсів суб'єктів господарювання займалися такі автори як В. С. Андрієць, Т. М. Поливана, Г. А. Семенов, Г. І. Міокова, О. С. Богма та інші.

Таким чином, проведені дослідження визначили те, що існує багато дискусійних питань в цих напрямках.

Формулювання цілей дослідження є дослідження щодо визначення категорії капіталу державного підприємства лісової галузі, його структури та ефективного управління ним.

Виклад основного матеріалу дослідження. Взагалі в економічній літературі зазначено, що поняття «Капітал» походить від французького та англійського терміну – Capital, тобто основний або головний. Він є багатством, що використовує суб'єкт господарювання для власної діяльності з метою отримання прибутку та подальшого зростання самого використаного капіталу. Зазвичай до матеріального змісту капіталу включають: матеріальне майно, цінні папери та грошові кошти [1, с.233].

Для того щоб більш детально виявити економічну сутність капіталу, необхідно розглянути його характеристики:

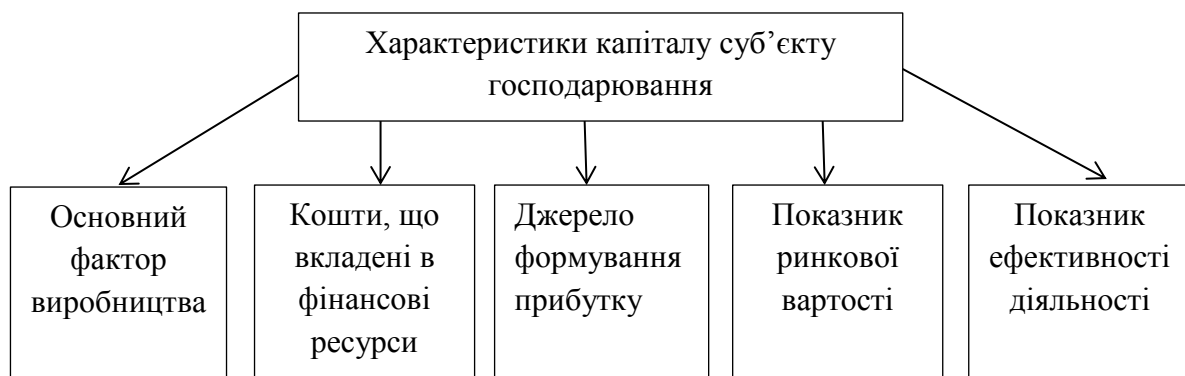

Рисунок 1 – Характеристики капіталу суб'єкту господарювання

1. Капітал будь-якого суб'єкту господарювання виступає його основним фактором виробництва. З економічної точки зору є наступні основні фактори виробництва: капітал, земля (інші природні ресурси), трудові ресурси, а також

здатність до ведення бізнесу. Вони у своїй взаємодії забезпечують саму господарську діяльність суб'єкта, а саме капіталу тут належить головна роль, тому що він об'єднує всі фактори в єдиний виробничий процес.

2. Капітал характеризує фінансові ресурси суб'єкта господарювання, тобто кошти, що вкладені у них. Тут капітал може бути визначеним вже як виробничий фактор, тобто виступає позиковим капіталом, що має забезпечувати формування доходів вже не тільки у операційній, а й у фінансовій та інвестиційній діяльності.

3. Капітал є основним джерелом формування доходів та прибутку суб'єкта господарювання, тому що забезпечує необхідний їх рівень як у поточному періоді, так і на перспективу. Частина капіталу, що виходить із його складу (вкладається і споживається) зараз, перестає виконувати функції капіталу. Частина, що накопичується, має забезпечити задоволення потреб суб'єктів на перспективу і тому формує рівень їх майбутніх доходів, а головне це отримання прибутку.

4. Капітал суб'єкта господарювання є основним показником, що свідчить про його ринкову вартість. Тут оцінюється тільки власний капітал, тому що він формує обсяг чистих активів суб'єкту. Також розмір використаного ним капіталу свідчить й про потенціал залучення й позикових джерел, які забезпечують отримання додаткового доходу (прибутку). Таким чином, разом власний, позичений та залучений капітал створює систему оцінки ринкової вартості суб'єкта господарювання.

5. В динаміці капітал суб'єкту господарювання виступає основним показником ефективності його господарської діяльності. Здатність власного капіталу збільшуватися більш високими темпами свідчить про високий рівень формування, ефективності розподілу і використання прибутку, а також підтримувати фінансову рівновагу за рахунок саме внутрішніх джерел. Зменшення ж розміру власного капіталу, зазвичай, визначає неефективну та збиткову діяльність суб'єкту.

Капітал будь-якого суб'єкту господарювання складається із власного, залученого та позиченого капіталу. Також його можна розглядати й як додаткову сукупність до нього інвестиційного, інтелектуального, клієнтського та інших видів капіталу, що разом формують спроможність суб'єкта господарювання отримувати більші доходи та збільшувати його прибуток. Розглянемо основні аспекти формування даних видів капіталу на державному підприємстві ДАП «Конотопський агролісгосп» Сумської області.

Джерелом формування власного капіталу державного підприємства є фінансові ресурси, що належать державі та надаються йому із державного бюджету, за рахунок перерозподілу коштів інших державних підприємств (внутрішньогалузевого або міжгалузевого) та частково із місцевих бюджетів.

В сучасних умовах державні підприємства, як і підприємства інших форм власності, збільшують власний капітал за рахунок прибутку. Одна його частина спрямовується у розвиток власного виробництва через реінвестування, за рахунок чого підприємство може придбати нове обладнання та устаткування, почати будівництво, реконструювати наявні об'єкти та значно поліпшити МТБ, вдосконалити існуючі технології виробництва, освоїти нові види продукції та поліпшити їх якість. Інша частина прибутку може бути розподілена на поповнення зареєстрованого (статутного) капіталу підприємства для того щоб збільшити приріст власних оборотних коштів.

Якщо державне підприємство проводить свою господарську діяльність збитково або вона є малорентабельною за певними об'єктивними причинами, держава формує поповнення їх статутних капіталів вже за рахунок централізованих фондів (бюджетних або цільових).

Об'єктом нашого дослідження є формування капіталу в ДАП «Конотопський агролісгосп» Сумської області, основними стратегічними завданнями якого є: постійне нарощування площі лісів області, стійкості та продуктивності лісових насаджень; модернізація лісогосподарських процесів; розвиток рекреаційної та туристичної інфраструктури; нарощування обсягів переробки низько-товарної деревини [2].

Розглянемо формування власного капіталу лісгоспу за даними наступної таблиці:

Таблиця 1 – Склад та структура власного капіталу ДАП «Конотопський агролісгосп», (тис.грн)

Вид капіталу	2015 рік		2016 рік		2017 рік		Відхилення 2017/2015 (+/-)
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	
I. Власний капітал	329,0	52,6	313,0	27,7	383,0	26,1	54,0
Зареєстрований капітал	18,0	2,9	18,0	1,6	18,0	1,2	-
Додатковий капітал	161,0	25,8	161,0	14,2	161,0	10,9	-
Нерозподілений прибуток	150,0	23,9	134,0	11,9	204,0	14,0	54,0
Баланс	625,0	100,0	1131,0	100,0	1466,0	100,0	841,0

*джерело: власні розрахунки за даними звітності агролісгоспу

За даними таблиці видно, що протягом періоду дослідження власний капітал ДАП «Конотопський агролісгосп» відносно балансу має позитивну тенденцію до зростання, а саме на 54,0 тис.грн (16,4%). Так в 2015 році власний капітал ДП становив 329,0 тис.грн, в 2016 році – 313,0 тис.грн та у 2017 році – 383,0 тис.грн.

Власний капітал ДАП складається з таких видів капіталу як: зареєстрований капітал, додатковий капітал та нерозподілений прибуток. Перші два види капіталу є незмінними протягом 2015-2017р.р. і становлять відповідно 18,0 тис. грн. та 161,0 тис.грн. Нерозподілений прибуток лісгоспу зростає на 54,0 тис.грн з 150,0 тис. грн. у 2015 році до 204,0 тис.грн у 2017 році.

Однак негативним є те, що власний капітал в структурі пасиву займає лише 26,1% у 2017 році (відносно 52,6% у 2015 році). При цьому негативним є значне зростання поточних зобов'язань лісгоспу.

Додатковий капітал ДАП «Конотопський агролісгосп» є вкладеним (або такий, що підлягає сплаті) засновниками підприємства капітал, що перевищує статутний капітал, та інші внески, що виникають при сплаті заборгованості за розрахунками щодо формування статутного капіталу без прийняття рішень про зміну розміру статутного капіталу. Резервний капітал у ДАП «Конотопський

агролісгосп» протягом 2015-2017 р.р. не формувався.

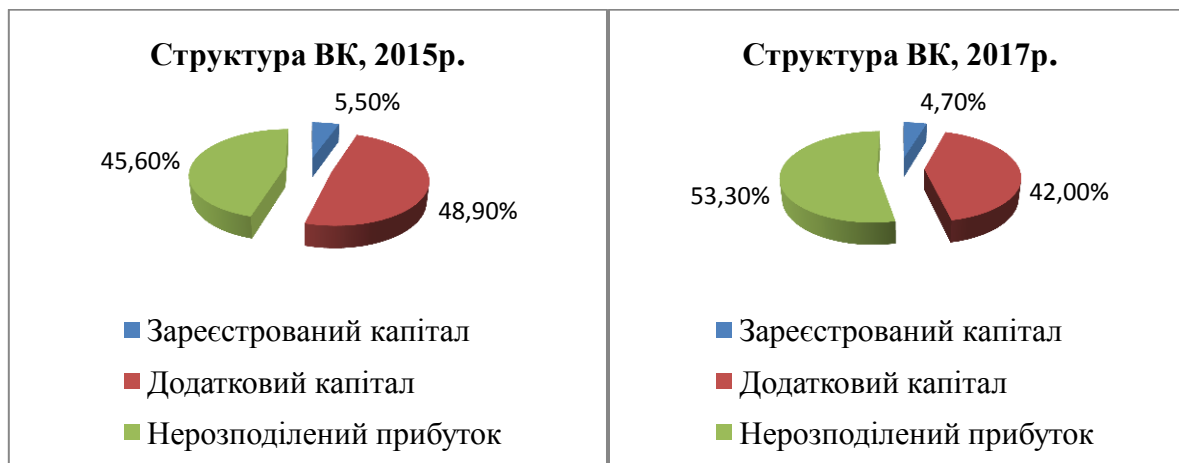

Рисунок 2 – Структура власного капіталу ДАП «Конотопський агролісгосп», 2015,2017 р.р *джерело: власні розрахунки за даними звітності агролісгоспу

Щодо структури власного капіталу лісгоспу можна сказати наступне: протягом 2015-2017 р.р. вона залишається майже у той самій пропорції. Найбільша питома вага належить нерозподіленому прибутку – майже 50,0% від структури ВК (45,6% в 2015 році та 53,3% в 2017 році). Далі йде додатковий капітал – 48,9% в 2015 році та 42,0% в 2017 році. Найменша питома вага належить зареєстрованому капіталу – 5,5% в 2015 році та 4,7% в 2017 році.

Таким чином, в 2017 році питома вага нерозподіленого прибутку зростає на 7,7% відповідно за рахунок зменшення питомої ваги зареєстрованого капіталу на 0,8% та додаткового капіталу на 6,9%.

Таблиця 2 – Склад та структура залученого капіталу ДП «Конотопський агролісгосп», (тис.грн)

Статті	2015 рік		2016 рік		2017 рік		Відхилення 2017/2015 (+/-)
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	
Поточні зобов'язання	296,0	47,4	818,0	72,3	1083,0	73,9	787,0
Кредиторська заборгованість	83,0	13,3	299,0	26,4	383,0	26,1	300,0
Поточна заборгованість:							
з бюджетом	16,0	2,6	3,0	0,3	54,0	3,7	38,0
зі страхування	46,0	7,4	2,0	0,2	34,0	2,3	-12,0
з оплати праці	79,0	12,6	18,0	1,6	146,0	9,9	67,0
за авансами	50,0	8,0	494,0	43,6	463,0	31,7	413,0
Інші поточні зобов.	22,0	3,5	2,0	0,2	3,0	0,2	-19,0

Баланс	625,0	100,0	1131,0	100,0	1466,0	100,0	841,0
---------------	--------------	--------------	---------------	--------------	---------------	--------------	--------------

*джерело: власні розрахунки за даними звітності агролісгоспу

За даними таблиці залучений капітал (поточні зобов'язання) агролісгоспу складається лише із кредиторської заборгованості, яка в 2017 році відносно 2015 року негативно зростає на 787,0 тис.грн (у 3,5 рази). В основному це відбувалося за рахунок зростання кредиторської заборгованості за товари, роботи та послуги на 300,0 тис.грн (майже у 5 разів!) та за виданими авансами на 413,0 тис.грн (у 9 разів!). Їх суми в 2015 року відповідно становили 83,0 тис.грн та 50,0 тис.грн, а вже у 2017 році – 383,0 тис.грн та 463,0 тис.грн. Це негативно впливає на формування капіталу ДАП «Конотопський агролісгосп», тому що майже 74,0% його капіталу – залучений (запозичений) капітал, а не власний.

Щодо поточної заборгованості, то зростають суми по заборгованості із бюджетом на 38,0 тис.грн (у 3,5 рази) до 54,0 тис.грн, з оплати праці на 67,0 тис.грн (85,0%) до 146,0 тис.грн. та як вже зазначалося за виданими авансами у 9 разів. Позитивним є зменшення по заборгованості із страхування на 12,0 тис.грн (26,0%) до 34,0 тис.грн з 46,0 тис.грн. та за іншими поточними зобов'язаннями на 19,0 тис.грн (86,4%) з 22,0 тис.грн до 3,0 тис.грн всього. Можна сказати, що останнім видом зобов'язань вони практично розрахувалися.

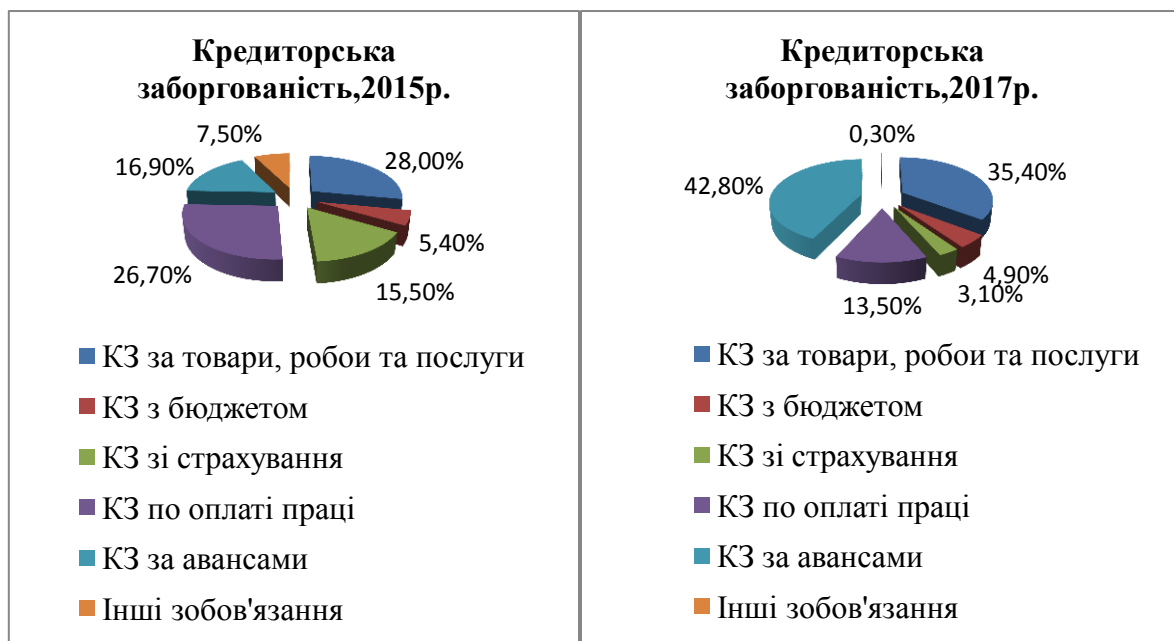

Рисунок 3 – Структура кредиторської заборгованості ДАП «Конотопський агролісгосп» в 2015,2017рр

*джерело: власні розрахунки за даними звітності агролісгоспу

Згідно рисунку 3 видно, що в структурі кредиторської заборгованості протягом 2015,2017 р.р. є певні зміни. Так, в 2017 році значно зростає питома вага кредиторської заборгованості за авансами на 25,9% (на чверть) та відповідно за товари, роботи та послуги на 7,4%. Всі ж інші види кредиторської заборгованості по їх питомій вазі зменшуються. Якщо в 2015 році найбільша питома вага належала кредиторській заборгованості за товари, роботи та послуги – 28,0%, а найменша з бюджетом – 5,4%. Тоді вже у 2017 році ситуація змінилася: найбільша питома вага належить кредиторській заборгованості за авансами – 42,8% (майже половина всієї заборгованості лісгоспу), а найменша є у інших зобов'язань – лише 0,3%.

Висновком є те, що ДАП «Конотопський агролісгосп» не вчасно розраховується за своїми зобов'язаннями, особливо за наданими йому авансами та вже придбані ним товари, роботи та послуги, та ще й нарощує дані розміри боргів. Таким чином, капітал ДАП «Конотопський агролісгосп» формується майже на 74,0% за рахунок залученого капіталу, та лише 26% - становить власний капітал.

Запозиченого капіталу (довгострокових та короткострокових кредитів) в агролісгоспі не було протягом всього періоду дослідження.

Процес створення та впровадження дієвої системи управління капіталом є досить важливим для кожного суб'єкту господарювання, що дозволить ефективно реалізувати основні завдання стратегії його розвитку, а саме - покращання показників його господарської діяльності та зростання ринкової вартості підприємства. Базові моделі управління капіталом підприємства в залежності від мети щодо отримання доходу мають наступні види:

- консервативна, що має на меті дохідності вище, ніж за банківськими депозитами за значно меншими ризиками;

- збалансована, що має на меті отримання середньоринкової дохідності за найбільш ліквідними активами, але з меншим ризиком;

- індексна, що має на меті інвестиційний дохід з портфеля цінних паперів, сформованого на основі індексу [3].

Для нашого ДАП «Конотопський агролісгосп» можна зазначити наступні завдання моделі управління його капіталом:

1.Формування необхідного розміру капіталу (власного, залученого та запозиченого), що буде забезпечувати виконання тактичних завдань фінансової стратегії його розвитку.

2.Досягнення максимальної доходності наявного капіталу при мінімальному рівні фінансових ризиків з метою отримання найбільших розмірів загального прибутку.

3.Оптимізація розподілу наявного капіталу (особливо власного капіталу) за видами його діяльності та напрямками використання.

4.Підтримка на належному рівні фінансової рівноваги розвитку агролісгоспу.

5. Проведення фінансового контролю капіталу підприємства державою та його керівними органами.

Виходячи із зазначених завдань, основним можна виділити управління саме власним капіталом підприємства, тобто визначення оптимальної його структури. Дана структура полягає у такому співвідношенні власних і позикових коштів агролісгоспу, що буде забезпечувати максимізацію його ринкової вартості згідно із стратегією розвитку. В сучасних умовах господарювання доволі часто це визначається не у збільшенні саме власного капіталу, а у збереженні наявного. Варто зазначити, що управління формуванням, використанням та збереженням власного капіталу є основним у системі менеджменту і існує навіть на малих підприємствах, а от питання визначення ринкової вартості, дієвості фінансово-господарської діяльності та формування оптимальної структури капіталу як правило виникають лише на середніх та великих підприємствах. Також концепція управління щодо

збереження власного капіталу доцільне застосовувати на підприємстві, що знаходиться вже у кризовому стані або постійно погіршує показники діяльності [4, с.259].

На будь-якому підприємстві для реалізації його стратегії діяльності та розвитку безпосередньо мають бути свої клієнти або покупці їх продукції чи послуг (постійні чи змінні). Тому такі відносини можна визначити як клієнтський (ринковий (market, external), споживчий (customer, relational), або "брендовий" ("brand")) капітал. Науковці визначають його як - цінність, що втілена у відносинах з клієнтами». Даний капітал в сучасних умовах господарювання є мабуть одним із головних факторів разом із власним та позиковим капіталом, що спроможні забезпечити стійкий фінансовий стан підприємства зараз та його розвиток на майбутнє. Таке поняття як «клієнтський капітал» вперше вивів Г. Саєнт - Онге у 1993 р., що значить – «сума всіх взаємовідносин з клієнтами, визначених глибиною (частка у виручці компанії), шириною (наповненість і частка ринку) та рентабельністю взаємовідносин організації з усіма її клієнтами». Спершу він був віднесений до маркетингових активів підприємств та компаній.

Для того щоб провести оцінку ефективності управління саме клієнтським капіталом існує певна система критеріальних показників, що допомагають оцінити стан прихильності клієнтів до нашого підприємства, ступінь їх довіри та надійність клієнтської бази. А саме це: частка клієнтів, які повторно звернулися, у загальній кількості клієнтів, індекс довіри клієнтів, Індекс надійності клієнтської бази та Індекс екстенсивного приросту клієнтської бази. Дані показники свідчать про різні особливості ефективності управління клієнтським капіталом і їх необхідно визначати системно. Якщо при проведенні розрахунків та їх оцінки виявляється збільшення показників, то це може свідчити про зростання ефективності саме управління клієнтським капіталом або інтелектуальним ресурсом. А якщо другий, четвертий та п'ятий індекс виявиться нижчим за 1, тоді управління в охарактеризованих аспектах є неефективним [5, с.528].

Будь-який клієнт (покупець) це основа функціонування всього підприємства (за винятком підприємств, які існують не тільки за рахунок виготовлення та реалізації власної продукції). Тому структура клієнтів надає значну інформацію про поточний стан суб'єкта господарювання, ніж прибуток, який він має. Наприклад, пропонуємо клієнтську базу ДАП «Конотопський агролісгосп» під час роботи на національному та зовнішньому ринках умовно поділити на активних та пасивних клієнтів. Фінансовій службі агролісгоспу необхідно провести їх структурну та вартісну оцінку, моніторинг переваг та недоліків по роботі з ними, а також визначити напрямки щодо покращення вже існуючих взаємовідносин.

Тому вважаємо, що проведення оцінки клієнтів саме на підприємствах лісового господарства є необхідним в сучасних умовах, тому що відбувається оцінювання реальних покупців продукції підприємства. Також за доцільне може бути проведена оцінка й нових потенційних клієнтів, а також оцінка втрачених покупців. При цьому необхідно провести й оцінку всіх причин відмови клієнта від наших товарів чи послуг, що допоможе з'ясувати, які помилки або недоліки є у діяльності нашого підприємства або у прийнятті певних управлінських рішень. В результаті такого дослідження (проведеної роботи на підприємстві) воно отримає певні резерви щодо зростання власних доходів, а саме збільшення прибутку, який протягом 2015-2017р.р. має негативну тенденцію до зменшення.

Висновки з проведеного дослідження. Отже, особливості та сучасний стан економіки України потребують постійного зростання ефективності діяльності суб'єктів господарської діяльності де саме капітал є одним із основних її визначальних чинників. Через проведену оцінку капіталу (власного та позикового) було визначено, що в ДАП «Конотопський агролісгосп» в 2017 році питома вага власного капіталу становить лише 26,0% в загальній структурі його капіталу при 74,0% позикових коштів. Відповідно до 2015 року дана структура має значне погіршення, тобто питома вага власного капіталу становила 53,0% (відповідно позикового – 47,0%). Це частково вплинуло й на

отримання агролісгоспом меншого розміру чистого прибутку, що свідчить про неефективне управління його капіталом. Тому нами запропонована модель управління капіталом підприємства, визначені її основні завдання та напрямки впровадження, що дозволить ефективно реалізувати основні завдання стратегії його розвитку, а саме - покращання показників його господарської діяльності та зростання ринкової вартості підприємства. Також для реалізації його стратегії діяльності та розвитку у підприємства є свої клієнти - клієнтський капітал. Фінансовій службі агролісгоспу необхідно провести їх структурну та вартісну оцінку, моніторинг переваг та недоліків по роботі з ними, а також визначити напрямки щодо покращення вже існуючих взаємовідносин. В результаті воно отримає певні резерви щодо зростання власних доходів, а саме збільшення прибутку, який протягом 2015-2017р.р. має негативну тенденцію до зменшення. Отже, під час розроблення власної фінансової політики агролісгоспу необхідно вибрати та застосовувати таку структуру загального капіталу, яка за найнижчої вартості капіталу дасть змогу збільшити його ринкову вартість.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Кучменко В.О. Економічна сутність поняття капіталу підприємства та його структури// Економічний вісник університету. 2017. Випуск № 33/1. С.232-237.
2. Офіційний сайт ДАП «Конотопський агролісгосп» URL: <http://sumyagroforest.wixsite.com/forest>
3. Корнєєв М.В., Гололобов М.І. Теоретичні засади управління капіталом вітчизняних підприємств URL: <http://vestnikdnu.com.ua/archive/201264/korneev.html>
4. Шпак Н.З., Рудницька О.М. Система управління капіталом підприємства// Науковий вісник НЛТУ України. 2010. Вип. 20.10. С. 257-261.
5. Здоровцов Ю.О. Оцінка та управління клієнтським капіталом підприємств лісової галузі// Матеріали Всеукраїнської студентської наукової конференції (13-17 листопада 2017 р.). Суми. 2017. С.528.

REFERENCES:

1. Kuchmenko V.O. (2017) Ekonomichna sutnist' ponyattya kapitalu pidpryyemstva ta yoho struktury [The economic essence of the notion of enterprise capital and its structure] The economic Bulletin of university. no.33/1, pp.232-237. (in Ukrainian)
2. Ofitsiynyy sayt DAP «Konotops'kyu ahrolishosp» Available at: <http://sumyagroforest.wixsite.com/forest> (in Ukrainian)

3. Korniyev M.V., Hololobov M.I. (2012) Teoretychni zasady upravlinnya kapitalom vitchyznyanykh pidpryyemstv [Theoretical principles of capital management of domestic enterprises]. Available at: <http://vestnikdnu.com.ua/archive/201264/korneev.html> (in Ukrainian)
4. Shpak N.Z., Rudnyts'ka O.M. (2010) Systema upravlinnya kapitalom pidpryyemstva [Enterprise Capital Management System], Scientific Bulletin of NLTU of Ukraine, no.20.10, pp.257-261 (in Ukrainian)
5. Zdorovtsov Y.O. (2017) Otsinka ta upravlinnya kliyent-s'kym kapitalom pidpryyemstv lisovoyi haluzi [Assessment and management of the capital stock of forest enterprises]. Materials of the All-Ukrainian Student Scientific Conference. Sumy, p.528. (in Ukrainian)

Shalyhina I.V.

PhD, Associate professor

Finance chair

Sumy National Agrarian University

Zdorovtsov Y.O.

master's degree specialty

"Finance, Banking and Insurance"

Sumy National Agrarian University

ESSENCE AND MANAGEMENT OF THE CAPITAL OF THE STATE ENTERPRISE OF FORESTRY SPHERE

This article is devoted studying of theoretical essence, characteristics of the capital of subjects of managing, and also a control system by it. From the historical point of view, together with society development constantly there were researches concerning concept of the capital, its essence and management of it. Really, the capital participates and thus influences distribution and redistribution processes, and also consumption of material benefits. The economic essence of the general capital of the enterprise at the expense of its basic characteristics is defined. So, the capital it: the manufacture major factor, in the interaction with others provides economic activities of the subject and income reception. The capital characterises enterprise financial resources, that is the means enclosed in them. The capital is the basic source

of formation of incomes and there have arrived the enterprises as provides their necessary level both in the current period, and on prospect. The capital is the basic indicator testifying to market cost of the enterprise. In dynamics the capital of the subject of managing acts as the basic indicator of efficiency of its economic activities, and ability of own capital to increase higher rates testifies to high level of formation, efficiency of distribution and profit use. Also it can be considered and as additional set to it investment, intellectual, client and other kinds of the capital which together form ability of the enterprise to receive incomes and to increase its profit.

Research of formation of capital SJSE «Konotopsky agrarian forestry enterprise» Sumy area, including own and involved was determined. A conclusion is that its capital is formed almost on 74,0 % at the expense of the involved capital, and only 26 % are made by own capital. The specified problems on formation of model of management by the enterprise capital. By the core it is allocated managements of own capital and definition of its optimum structure. Last consists in such parity of own and extra means of the enterprise which will provide maximisation of its market cost according to development strategy. Also for successful realisation of strategy of activity and enterprise development directly there are clients or buyers of their production and services (constants or variables) - the client capital. Carrying out of an estimation of clients at the forestry enterprises that is necessary in modern conditions is offered. It is offered to estimate the real buyers, new potential clients, and also the lost buyers of the enterprise.

It is concluded that the offered model of management of the enterprise capital will allow to realise effectively the primary goals of strategy of its development, namely - improvement of indicators of its economic activities and growth of market cost of the enterprise. Also it will receive certain reserves on growth of own incomes, namely increase in profit, which during 2015-2017 has the negative tendency to reduction. So, by working out of own financial policy of timber enterprise it is necessary to choose and apply such structure of the general capital which at its lowest cost will allow to increase its market cost.